

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografa:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulul Inului Nr. 30.
Ornamentele nu se primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgulul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena
H. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto
Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukes, A. Oppelk, J. Donnerberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Doubé; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
parmond pe o coloană 6 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU IV.

„Gazeta” este în fiă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare,
Târgulul Inului Nr. 30 etagulă
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atâtă abonamen-
tele câtă și inserțiunile suntă
a se plăti înainte.

Nr. 177.

Brașov, Mercuri, 12 (24) Augustă

1892.

Brașov, 11 Augustă v.

Multă svonă a făcută în zilele din urmă călătoria ministrului președinte bulgară Stambulov, la Constantinopol și primirea amicabilă, ce a avut-o din partea Sultanului.

Importanța acestei primiri este în diferite chipuri comentată. Diarele bulgare vedă în onorurile extraordinare, cu cari a fostă întâmpinată primul lor ministru, nu numai în capitala turcescă, ci și pe drum până la graniță, ună semnă de deosebită bunăvoință a Sultanului și că acesta aprobă situația de față în Bulgaria.

Pentru momentă aspirațiunile Bulgarilor se concentrează în dorința de a dobândi recunoșterea actualei stări de lucruri în principat. Guvernul bulgară stăruie mereu la marile puteri pentru recunoșterea prințului Ferdinand, der până acuma fără nici ună rezultată practică. Austro-Ungaria, care, dintre toate puterile ar fi mai multă înclinată de a satisface dorinței guvernului bulgară, nu se încumetă a eși din rezervă și a precipita lucrurile, de temă, ca să nu provoce conflictul cu Rusia. Germania persistă în politica ei rezervată de neamesteo în afacerile bulgare, deși dela retragerea prințului Bismark încoce politica germană pare a ține mai multă semnă de așa dăsa „sferă de interese” a monarhiei noastre în Orientă și nu se mai arată atât de ostilă față cu prințul de Coburg.

Peste acosta Austro-Ungaria trebuie să-și impună cea mai mare rezervă și din cauza, că tocmai acum își regulază valuta și are lipsă de o perfectă liniște în sferele diplomatice; ér Germania tractează tocmai acum cu Rusia despre încheierea unui tratată co-

mercială și de aceea evită cu atâtă mai multă de a intra în certă diplomatică cu Rusia.

În asemeni împrejurări nu-i mirare, decă prințul Coburg și Stambulov își rașină deocamdată speranțele în bunăvoința Sultanului și în politica noului cabinetă englesă. Dela Gladstone, care în totdeuna s'a arătat celă mai căldurosă amică ală poporilor Orientului și a independenței lor, s'ar pută aștepta să ia inițiativa în favoarea Bulgariei, der faptulă, că portofoliul ministeriului afacerilor străine l'a dată lordului Rosebery, unui diplomată forte precaută și aderentă ală politicei esterne a lui Salisbury, nu prea dovedesce, că ar avé de gândă a schimba direcțiunea liniștită a politicei englese de până acuma față cu Rusia.

Rămână așader ocărmuitorii bulgară numai cu asigurarea, ce dăic, că li-a dată Sultanulă, că va lua în scută cauza Bulgariei. Ei vedă în acosta ună feliu de recunoșcere morală a stărei actuale de lucruri în principat.

Se mai dăic, că călătoria lui Stambulov a avută de scopă a pregăti prințului Ferdinandă calea pentru a face o vizită Sultanului și că i-ar fi succesă primul-ministru bulgară a delătura toate piedecile unei asemenea vizite.

După multe experimete, prințul Ferdinand și guvernul bulgară se întorcă pe drumulă bătută, pe care au umblată și principii celorlalte țări din peninsula balcanică, înainte de a deveni independenți.

Intru câtă speranțele bulgare în scutulă Sultanului au o basă reală, ne va arăta viitorul celă mai apropiată.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Augustă.

Vorbindă despre politica Vaticanului, corespondentulă din Roma ală „Correspondenței Politice” dăic, că pentru a se informa esactă asupra ei a făcută o vizită unui înaltă bărbată clericală, care cunosce pe deplină întregă politica Curiei române. Acesta i a observată, că scrierile diarelor vieneze referitoare la atitudinea stângace a Sfântului Scaună față de cestiunile bisericesci pendente din Austro-Ungaria, suntă cu desăvârșire greșite și nedrepte. Vaticanulă dimpotrivă doresce, ca să mențină bune raporturi cu cercurile politice din Viena și Pesta. Este însă adevărată, că Vaticanulă nu pôte privi cu ochi buni asigurarea, ce tripla alianță o dă Italiei față cu posesiunea Romei. Împrejurarea acosta a împiedecată pe Vaticană de-a lua o poziție nepărtinitore față cu tripla alianță — deorece este sciută, că acosta alianță împiedecă rezolvarea cestiunii papale în modă echitabilă și corăspunștoră. Der cu toate acestea este o greșelă a se susține, că Vaticanulă desvoltă, fiă sub ori ce titlu, o viuă acțiune contra triplei alianțe. Aserțiunea acosta este o calomniă, și decă în presa germană se vorbește mereu de o alianță franco-rusă-vaticană, acosta nu este decâtă o apucătură polemică. În urma cursului naturală ală lucrurilor, Vaticanulă a ajunsă acolo, ca să urmărescă cu atențiune cestiunile bisericesci din Franția, ér catoliciloră francesi să le dea îndrumări, cum să se porțe față de Republică. Potentații triplei alianțe nu potă să facă imputări Papei, pentru că elă urmăresce în Franția politica de pace între biserică și stată; totă așa de puțină avea dreptă Franția să-i facă imputări mai anii trecuți, când a voită să restabilească pacea religioasă și să sisteze „Kultur-Kampf”-ulă în Prusia. Papa voesce, ca în altă modă, să facă în Franția, ce a făcută în Prusia. Numai în sensulă acesta este a se înțelege pretinsa politică francesă a Vaticanului.

„FOILETONULU GAZ. TRANS.”

(2)

Masca.

Novelă venețiană de F. de Gaudy.

(Urmare.)

„Și prin ce am meritată,” întrebă patricianulă „pedepsă acosta aspră dintă mână atâtă de frumoasă?”

„Pedepsă meritată,” răspuse una dintre măsele, „pentru cavalerii neglijenți, cărora nisce dame fără sgrigină, li învoca în memoriă datorințele loră cavaleresci.”

— „Am audită despre ună poporă din vechime,” dăic a doua, „că avea datina la ospete, să și pună înaintea sa capete de mortă, pentru ca la privirea acestora să se însuflească pentru gustarea plăceriloră presentului — și prin urmare presupună, că signor Ugo Gricci, a fostă pusă aici totă din acelu motivă, de cătră autoritățile mai înalte.”

„Său” dăic cea dintăiu, „ca oglindă avertisătoare pentru locuitorii frumoșei Veneții, ca exemplu înfricoșată, câtă de tare a decădată galanteria tineriloră noștri nobili.”

— „De sigură, că merită pedepsă.”

răspunse patricianulă. „Der ore să nu-mi servescă de scusă simțământulă nevredniciei mele? Cum potă să-mi esplică, că nisce dame atâtă de strălucite își alegă de campionă pe celă mai neînsemnată cavaleră?”

— „Vorbe gole!” răspuse prima mască. „Noi cunoscemă cu multă mai bine vanitatea tănărului nostru domnă, decâtă să ne tragă pe sfără umilița lui prefăcută. Decă pe astădi seră te alegemă, cu toate acestea, de cavaliere servente. Ună cavaleră modestă său celă puțină unulă care se prefăce modestă, ni este nouă cu atâtă mai biue-venită.”

Patricianulă răspunse printr'ună complimentă adăncă, oferi masceloră brațulă și se amestecă în îmbulzeli. Galanteria lui era mai multă negativă, decâtă pozitivă; din cuvintele sale se vedea forte bine, că datorința de cavaleră, ce și-a luată asupra-și, o face numai de dragulă dameloră.

E ună semnă tristă ală slăbiciunei omenesci, că chiar și omulă celă mai spirituală și mai liberă de prejudeții simte adăncă lipsa baniloră și are o dispozițiune rea, ca a unui școlară, care nu știe lecțiunea.

Așa și Ugo ală nostru. Ori câtă se silea să placă dameloră, cădă erășă în dispozițiunea posomorită de mai înainte. Glumele sale erau silite, politeța sa era rece.

— „E muncă zadarnică,” dăic după câțva timpă prima mască cătră tovarășa ei, „de-a scote pe cavalerulă nostru din letargia sa. Ună amoră fierbinte îlă măhnesce. De sigură că alăsa inimei sale nu-a venită la întâlnire, său ceea ce e și mai supărăciosă, pôte că e aici în sală și-lă măsoră cu priviri pline de gelosă, te compătimimă, signore, și te deslegămă de serviciulă silită.”

„Vé înșelați, Madonă. Pe cuvântulă meu de onore, vé spună, că inima mea e liberă în sensulă strictă ală cuvântului. Și decă suntă măhnită, atunci e numai cauza, numai idea, că nu cunoscă damele, cari 'mi dau atâtă atențiune.”

— „Veți,” dăic prima damă „oată de galantă știe să iasă din încurcătură. În adevără! Ei, nu te voi părăsi. Vino, să mergemă la banca lui Ludovico Contarini. Știu, că joculă e antidotulă celă mai binevenită pentru ună amoră refusată. Mi-am pusă în gândă, signore,

Diarulă rusesă din Petersburg „Novoie Vremia”, caracterizează astfelă noulă cabinetă englesă: „Neîndoelnică lucru este, că noulă ministeriă în politica internă va merge pe alte cărări, nu ca cabinetulă Salisbury; cu deosebire în privința autonomiei Irlandei se așteptă cu siguritate, că Gladstone își va pune toate puterile, ca cestiunea acosta să fiă definitivă rezolvată în modă satisfăcătoare pentru Irlanda. Pentru acosta garantăză numele lui Sir John Morley, ună anteluptătoră convinsă și zelosă ală autonomiei irlandeze, care a fostă pusă în fruntea admnistrațiunei Irlandei — și mai departe numele lordului Houghton, noulă vice rege ală Irlandei, a căru simpatii irlandeze suntă cunoscute. Totă asemenea și ministrii Spencer, Harcourt, Campbell-Bannermann, Mundella și Fowler suntă bună reformatori. Altcum stau lucruriloră în resortulă afaceriloră străine. Lord Rosebery, ministru de esterne este ună reprezentantă ală politicei Torriloră. Gladstone și l'a alesă pe acesta, pentru ca să fiă cruțată de atacurile conservatoriloră; sub lord Rosebery nu se voră rupe relațiunile Angliei cu tripla alianță, nici nu se va face o apropiare spre Franția în afacerile Egiptului. Decă principele Bulgariei a primită dela lordulă Salisbury ore cari promisiuni, lordulă Rosebery e ună diplomată cu multă mai fină de cătră să provoce pe Rusia în cestiunea bulgară, deorece elă știe bine, că Rusia nu'și va părăsi punctulă ei de vedere în acosta cestiune și că răbdarea ei sub diferite împrejurări va ajunge la sfârșită”. Aducemă aminte cetitoriloră noștri declarațiunea diarului „Daily News”, organulă lui Gladstone, care s'a esprimată astfelă cu privire la politica esternă: „Împăratulă Wilhelm pôte fi liniștită, căci guvernulă Gladstone va ținti să susțină bunele raporturi cu tripla alianță. Cu venirea noastră la putere va câștiga numai Franția; noi ce e dreptă nu căutămă o alianță cu Franția, der nici nu vomă susține o acțiune în politica esternă, care ar fi în-

să fi mediculă D-tale. Vino, vino! Nenorocire în amoră însemnăză norocă la cărți. Ei, să fimă tovarăși!”

O altă propunere mai fatală nu i s'ar fi putută face tănărului nostru lipsit de bani. Era o fericire pentru dănsulă, că purta mască, căci altmintrelea dama ar fi vedută, cum sângele i s'a urocată în față: așa însă nu observă perpleșitatea sa, său se prefăcă că nu o observă, se alipi mai tare de brațulă său și se apropiară de banca designată. Acosta făcuse multe căștiguri până acum și de aceea era și încunjurată de mulți jucători.

Dama mascată nu dade timpă domnului Gricci, ca să spună rușinată că n'are bani, și aruncă repede pe o carte patru monede de aură. Ea căștigă. Îndrăsnăța jucătoare îndoi, întrei suma, — îndrăsnăla ei fu încoronată cu succesă. Fiecare carte, pe care o alegea ea său Ugo, căștiga. În decursă de o jumătate de oră se îngrămădea aurulă înaintea loră.

„Joculă mă irită prea multă,” dăic masca. „Vino să ne preumblămă, signore și portă grijă de cassa noastră,” Ugo puse banii în buzunară, câtă pută,

dreptată în contra Franciei. Asupra acestui punct, despre care guvernul Salisbury a fost declarat și nesigur, poate fi Franca liniștită.

Foile germane din Austria continuă a se ocupa cu dimisiunea lui Prazak. Așa ziarul „Deutsche Ztg.” dăce, că postul de ministru boem nu se va mai întregi, apoi observă următoarele: „După câte șcimă noi, contele Taaffe pentru aceea a propus dimisionarea baronului Prazak, fiindcă Cehii s'au depărtat de pe terenul pactului și prin acesta au încetat a fi un factor, cu care se pōtă și se voescă a conta politicesce. Până când așadēră Cehii nu vor primi punctațiunile pactului dela Viena, în mod logic nu vor mai putē pretinde ca s'ă fi reprezentat prin un om de încredere în consiliul corōnei.”

Ce pretind Rutenii?

În timpul din urmă naționalitățile din monarchia austro-ungară au început să dea din ce în ce mai mult și mai cu hotărîre expresiune nemulțumirii lor cu starea de lucruri dela noi. O interesantă și multă promițătoare luptă s'a început la tōte naționalitățile pentru recăstigare drepturilor lor avitice rāpide de supremației Nemți și Maghiari. Lupta această e nobilă și sfântă și numai omenii orbi și lipsiți de ori-ce sentiment de umanitate și vrednicie, ar mai putē ađi s'ă cēră dela naționalitate a mai suporta și pe viitor ruginosa stare la care le-au degradat o politică basată pe nise teorii absurde și efemere, o politică, ce țintese la desnaționalizarea lor.

Nici Cehii, nici Croații, nici Români, nici Slovaci și Sērbii nu mai sunt dispuși a se lăsa s'ă fi deposedați de drepturile și libertatea lor națională. Tōte popōrele aceste cer, ca sistemul de guvernare de ađi, s'ă fi înlocuit cu un sistem, care s'ă le garanteze libertatea națională și drepturile lor neprescriptibile; c'un sistem, care prin organizarea s'ău legală, s'ă ocrotescă interesele tuturor naționalităților de o potrivă.

În mișcarea această mare intră acum și Rutenii din Austria. În ultima ședință a parlamentului austriac, care s'a ocupat cu diferitele petițiuni intrate la biroul parlamentului, s'a putut vedea nesce petițiuni prezentate de camera societății politice rutene „Ruskaja Rada”.

Una dintre aceste petițiuni cere executarea egalității politice și naționale a Rutenilor din Galiția; introducerea, în ținuturile cu populație mixtă a limbii rutene, ca limbă obligatorie în școli; împărțirea inspectoratului școlastic într-o secțiune polonă și alta rutenă, numindu-se atâți ruteni, cât și poloni;

dreptul pentru comune de-a prezenta învățători ruteni și a se ține sēmă de Ruteni la patronatele bisericesci etc.

Dēr lucrurile nu s'au oprit aici. Într'un număr din zilele trecute a lui „N. fr. Presse” cetim o corespondență din Lemberg, în care se dăce, că o altă societate politică rutenă, numită „Narodna Rad”, propune ministrului-președinte Taaffe, s'ă intre în înțelegere cu ceilalți miniștri, ca s'ă reguleze raporturile oficiale și pentru limba rutenă din Galiția, cum s'a făcut pentru Dalmația la 20 Aprilie 1872, și pentru Boemia și Moravia, la 19 Aprilie 1890.

Societatea a prezentat și un memoriu, în care se dăce următoarele:

1.) Tōte autoritățile administrative, judiciare și financiare, de ori-ce fel, s'ă fi ținute s'ă dea curs în limba rutenă tuturor cererilor, fiă ele verbale s'ău în scris, făcute în această limbă.

2.) S'ă se întrebunțeze de către autorități caracterele alfabetului ruten, și nu polones, când e vorba de a se rezolva în scris o cerere făcută de un Ruten.

3.) Procesele verbale de depozițiile părților, martorilor și experților s'ă fi redactate în limba aceea, în care ei și-au făcut declarațiunile.

4.) Actele oficiale, cari n'au fost provocate de părți, s'ă fi redactate în limba aceia, pentru care sunt destinate.

5.) În procesele civile tōte hotărîrile și motivele lor s'ă fi redactate în acea limbă, în care s'au făcut dezbaterile. În aceeași limbă se vor redacta și tōte celelalte acte și se vor face și deliberările. Dēcă părțile n'ar vorbi aceeași limbă, atunci actele și hotărîrile trebuie redactate în amândouă limbile.

6.) În afacerile penale procedura acușării și apărării s'ă se facă în limba acusatului. Fiind mai mulți acușai, de naționalități deosebite, s'ă se întrebunțeze limba aceea, care convine mai mult impropriaților. În tōte cazurile însă declarațiunile acestora, ale martorilor și ale experților, s'ă se redacteze în limba lor, și hotărîrile s'ă li-se comunice în aceeași limbă.

7.) Înscririle în registrele publice, relative la drepturile de proprietate, la drepturi asupra munților și apelor, precum și acelea în registrele comerciale și ori-cari alte registre, s'ă se facă în limba aceea, în care s'a făcut cererea.

8.) Tōte publicațiunile făcute de autorități din oficiu trebuie s'ă fi redactate în ambele limbi. Când asemenea publicațiuni ar fi destinate pentru comune s'ău ceruri (plăși), se va întrebunța limba cea mai usitată în comună s'ău în ceru.

9.) Înscririle la tōte cancelariile comunale, s'ă fi făcute în amândouă limbile.

10.) Autoritățile autonome, precum și cele bisericesci, s'ă se trateze, în privința limbii, în același mod, ca și particularii.

11.) S'ă se desființeze decretul și ordonanțele anterioare în privința întrebunțării limbii rutene, menținându-se numai decretul dela 5 Iunie 1869.

12.) În Galiția răsăritenă tōți funcționarii statului s'ă fi ținut a-și dovedi cunoscința deplină a limbii rutene.

SCRIRILE ZILEI.

— 11 (23) August

Românii din Torontal încep a da semne de viață. Ni se scrie de acolo, că în 4 (18) August a. c. s'au întrunit alegătorii Români din cercurile electorale S. Mielăușul-mare, Banat-Comloș și Lovrin într'o conferență la S. Mielăuș, în sala școlii rom. gr. or. confes. și fiind de față mulțime mare de popor, s'a primită propunerea de aderare la programul național din 1881. Totodată s'au ales și 9 delegați cu supleți cu totu pentru a reprezenta aceste ceruri la viitoare conferențe.

—x—

Din Turda primim următoarea scire interesantă și caracteristică pentru spiritul, ce domnesce încă și ađi între Ungurii, cu strechea șovinismului, de-acolo: În zilele trecute, dăce corespondentul nostru, sosise în faimosa noastră Turda, un bietu călător străin, care prin asemnarea sa frapantă cu Dr. I. Rațiu, a atras asupra atențiunii „diplomaților” Turdeni ungar. Bietul călător, se vedu de-odată încungiurată de o mulțime colosală de omeni, cari îl urmăreau pasu de pasu, ca pe-un făcator de rele, fără ca dēnsul s'ă aibă ceamai mică cunoscință despre cauza interesului al cărui obiect era. Fama sbură din gură 'n gură, că Dr. Rațiu s'a reforsat la Turda, și pentru a se face imposibilă retragerea lui, eșirile a două strade fură provēdute cu sergenți polițienesci. Mare fierbere domnia printre orășeni noștri și în așteptarea celor, ce vor urma, abia își puteră stăpâni patimile lor vehemente. Cine însă pōte descrie necazul și furia lor, când se vedură înșelați și muștrați până și de negra lor conșcință. Presumptivul Dr. Rațiu era adecă un bietu călător străin. — Ungurii din Turda n'au pāreche. Nu de gēba s'a croit povestea cu „tordai malacz.”

—x—

Copiii slovaci deportați la Hodmező-Vásárhely. Se șcie, că în anii treouți sub pretexte, că se află în mare miserie, mai multe societăți unguresci au deportat copii slovaci prin ținuturi locuite de maghiari, ca s'ă-i maghiarizeze. Copiii aceștia sunt foarte rău tratați, do-

vadă o epistolă, ce a trimis'o unul dintre ei la părinții s'ăi, cari au trimis'o spre publicare ziarului „Narodnie Noviny”, din T. St.-Mărtin. În epistola această se dăce între altele, că după ce i-a dus la Hodmező-Vásárhely nu i-a dat școlă, ci în loc de carte îi batti în tōte zile, așa că pe trupurile lor sunt tot vênătăi. Dēcă dimiņța voescă s'ă se rōge, gazda lor, un calvin, îi batjocuresce și n'audă altceva dela el, decăt injurături și vorbe murdare. Cșlorlați le merge și mai rău, fiindcă sunt mai mici, mai slabi și mai fricoși; stăpâni lor tracteză mai uman cu câni decăt cu ei; îi chinuesc cu fōmea și sunt silii a fura pōme, ori cucuruz, ca s'ă-și stimpere fōmea. Copilul apoi se rōgă de părinții s'ăi s'ă-l scape din ghiarele celor harpii, fiindcă a slăbit așa de tare încăt din grăsiu ce era, acum îi jōcă pielea pe oșe. — „Narodnie Noviny” spune, că mai mulți slovaci au mers la preoții lor s'ă le cēră sfat și ajutor pentru aș recăstiga copiii răpiți, dēr acestia au refusat ori ce sprigiu. În urma această mai mulți dintre ei s'au hotărît, că armați cu securi și cu furcōie, vor pleca pentru a-și căuta băieții și nu se vor reintorcer până când nu-i vor readuce. Faptele acestea vorbesc de sine.

—x—

Vulturul cu două capete furat. Cetim în „Magyar Hirlap” dela 20 August, că de pe edificiul plebaniei rom. cat. din Alba-regal a furat cineva vulturul cu două capete, ce sta pe frontispiciul zidrei. Fōia năgurescă se bucură moit, că însemnul acesta austriac a dispărut de pe edificiul nașitei plebanii și-și exprimă bucuria prin aceea, că dăce un „Isten éllesse!” la adresa făptuitorului necunoscut. — De, semnele timpului!

—x—

Festivități bisericesci. În Șeșes (Sămaru) se vor ține în 27 August a. n. 1892 nise festivități bisericesci, pānă acum cu totul neobișnuite la noi. Cu excepția pelerinajului la mănăstirea Nicula în Arděl, care însă corēspunde pe deplin ritului nostru oriental, nu s'a mai pomenit, ca la Români unț s'ă se fi arangiat festivități de felul acesta, după modelul și în spiritul serbărilor bisericesci, ce se țin la romano-catolici, mai ales la Germani (așa numite Bettage, Kirchtag). Cum o astfel de inovație nu pōte corēspunde nici-decum nici spiritului poporului nostru, nici ritului oriental al bisericii noastre unite, credem că nu mai e de lipsă s'ă-o spunem. — Amintita invitare, caracteristică în felul ei, este de următorul cuprins:

Dr. Vasiliu Lucaci, parochul Șeșesilor, în numele s'ău și în numele natalului și poporului român al par-

er despre restu primu o poliță dela bancher și apoi alergă după dama misterioasă. Între un amant și buzuarele gōle și între unul cu ele pline, e mare deosebire. Perplesitatea lui Ugo dispără ca prin farmec. El se schimbă cu totul și deveni ără-și veselul, glumeț și galantul Ugo Grieci, care de câți-va ani era obiectul de invidie al tuturor femeilor venețiene.

El rugă mult pe necunoscuta, pe care o numi geniul s'ău protector, dînă binefăcătoare și câte și mai câte, ca s'ă-și spună numele. „Aș fi foarte nemângăiat, signoră, dēcă nu voi șci numele minunatei fermecătoare, care m'a învrednicit cu omagie ei, dēcă n'aș putea avea ocaziunea de ai pune la dispozițiune serviciile mele, pentru că se arătă recunoscința mea în tōtă viață.”

„Încet, încet, ilustrisime”, fu răspunsul. „De unde șcii, că eu sunt geniu? Pōte e amica mea — pe ce voesci s'ă ne recunosc?”

Nobilul Ugo, ce e drept, se depărtase numai un moment de ambele dame și în decursul jocului vorbise nu-

mai cu una dintre ele — cu atāt mai mult 'lă frapă motivul acesta neprevēdut și el credea la început, că în adevēr nu s'a adresat la cea adevēră, ceea ce se esplica prin asemnarea masculor.

„Eu imi oferu serviciul”, răspuse Ugo, după câte-va momente de gândire, „aceia dintre D-Vōstră, care mai întâiu 'mi-a făcut onōrea, se vorbescă cu mine, și dēcă auđul nu m'a înșelat, atunci D-ta esc, Madonnă.”

„Pōte te vei căi”, dăce masca, căci în adevēr ea era aceea, pe care o numi Ugo, „că ai cređut simțului celui mai înșelător. Totuși e bine, voi primi serviciile D-tale, fără ca s'ă mai m'ă chibzuesc, că acesta am s'ă o mulțimesc lovituri cu evantaliul s'ău norocului în joc. Totu-și te sfătuiesc, s'ă nu te strici cu tovarășa mea. Pōte veni timpul, când 'ți va cădē greu alegerea ce ai făcut'o. Noi sēmēnām una cu alta și cu tōte acestea —

„Este o mare deosebire între noi”, dăce ridēndu cealaltă mască. „Una dintre noi are pretensiunea îndreptățită de a fi

frumōsă, pe când cealaltă e fōrte urit. Fii deci cu mare atențiune, signor Ugo. Ca s'ă alegi bine și s'ă nu priuđi în loc de un porumb, o bufniță.”

„Lui Paris i-a fost ușor” răspuse nobilul: „deorece deștele și-au demascat fața. Eu m'ă pot basă numai pe instinctul secret al inimei mele și această, signoră, vorbesce în favōrea D-tale. D-tale, Madonnă, țiași da mērul, dēcă nu ar trebui s'ă m'ă tem că voi ofensa pe amica D-tale.”

„De loc”, răspuse veselă dama cea respinsă „totu-și gāndesce, că noi ținem la cuvēntul D-tale.”

„Toamă pentru acesta te rog.” „Dēr, cum?” dăce Ugo „se deslegu enigma aceasta? Și pe ce voi recunosc pe alēsa inimei mele?”

Prima damă dede tēnerului un inel de diamant și ceru un asemenea semn și dela dēnsul. „Bagă de sēmă, signor Grieci, și țineți cuvēntul. Poimāne s'era la 10 ore s'ă m'ă aștepti înaintea bisericii San-Gioanni e Gaolo, lângă statua evestră a beliducului Coleoni. La timpul fixat va debarca o gondolă.

Gondolierul v'ă va da loznica: *Il passo* — D-ta v'ă da parola: *per amore*.”

„Ciudat loznica, Madonnă.”

„Nu sunt ore toți amanții mai mult s'ău mai puțin nebun. Adio.”

„Dēr banii D-tale, Signora.”

„Poimāne n'ă vom achita. Pānă atunci adio!” Măscile se despărțir de el, și făcură un semn de adio cu evantaliul și dispărură în mulțime.

* * *

Ugo Grieci era plin de nerăbdare și deja a doua zi străbăt el tōte bisericile Veneției, și s'era tōte teatrele, pentru ca s'ă găsescă pe misterioasa necunoscută — dēr nu o găsi nicăiri. El singur se întrebă, cum a putut s'ă se înfăcāreze pentru o necunoscută, a cărei față nici nu o veduse. Deslegarea cea mai simplă a acestei enigme era, că aparițiunea misterioasă stīrnise curioșitatea sa, și-i înfăcārase fantasia. El atāt se gândi până când se înamora în dama necunoscută.

(Va urma.)

chiei greco-catolice de Șișeș, invită la festivitățile bisericești, ce se voru ține în biserica parohială de Șișeș votivă pentru s. unire a tuturor Românilor în 27 Augustu n. o, din ocaziunea inaugurării monumentului strălucit și măreț, pe carele intru onora *Preacuratei Fecioare Maria*, pietatea și zelul distinsului nostru bărbat George Selăgean, cu stimata familie, înaltă, dăruiesc, sfințesc. — Programul serbărilor este următorul: 1) În 24, 25 și 26 Augustu, pregătirea cre dincioșilor la serbările din 27 prin exerciții de pietate religioasă, prin măr turisire și prin împărțirea în s. taină a Cuminecării. 2) În 26 Augustu însératul cu litie și cântarea paraclisului. 3) În 24, 25, 26 și 27 dimineața, primirea procesiunilor evlaviose și în genere a oșpeților, cari voru veni la serbări. 4) În 27 Augustu la 9 ore se încep ceremoniile sacre, inaugurarea monumentului, misa solemnă. Discursul ocașional îl va ține parohul localu. 5) După s. liturgie urmază înconunarea monumentelor lui *Piu IX* și *Atanasie Anghelă*, episcopul s. Uniri. Discursu ocașionalu. Apoi visitarea și sărutarea iconei sfințe până în orele de sêră. 6) Pe la 1 oră prându comunu à la carte. 7) La 4 ore însératul. 8) După însérat academie în pavilonul de vêră. Disertațiune, cântări, declamațiuni. (Programul se va distribui la intrare). 9) La 8 ore sêra se încep petrecerea de vêră, arangiată în folosul bisericeii. (Prețu de intrare nu este, ci în paușă dd. arangiatori voru colecta în favorul bisericeii). 10) Cântările voru fi executate de mai multe coruri țêrânesci.

—x—

Licențiați. Ni se împărțesce, că au luat licența în sciințele comerciale la Academia din Anvers următorii Români: Grigore A. Eremie, George N. Gologan, A. Lițica și George Moroiianu. — Felicităm pe tinerii noștri pentru succesul cu care au luat licența.

—x—

Chirotosire. Ni-se scrie din Arad, că în ziua S-tei sêrbători a Schimbării la față a fostu chirotosit întru protosincel, de cătră Prea Sântia Sa Episcopul Aradului, ieromonaclul și directorul seminarialu *Augustin Hamsea*, ér profesorul seminarialu *Dr. Traian Puticiu* a fostu chirotosit întru protopresbiteru pentru tractul protopresbiteral alu Timișorei.

—x—

Canicula. De câteva zile avem călduri foarte mari. După observațiile meteorologice, de 30 de ani nu s'a pomenit, ca barometrul să se urce cum s'a urcat de câteva zile aprôpe în tôte părțile continentului nostru. În Budapeșta căldura a fostu așa de mare în ziua de 19 Augustu, încâtu *8 omeni au murit* la momentu în institutul medical alu tribunalului; secțiunâți fiindu s'a constatat, că ei au murit de insolatiă. Șinele dela calea ferată s'au strîmbatu și în apropierea Pestei era pe-aiçi să se întemple o nenorocire. Comunicația a trebuit să se oprêscă. — Din Strigonu se scrie, că din cauza marilor călduri, manevrele au fostu sistate; asemenea și manevrele ulanilor din apropierea Vienei. Căldura pretutindeni a ajunsu la + 38° C.

—x—

Invitare la prenumerațiune. D-lu învățatoru din Sân-Nicolaul-mic, Blasiu *Codreanu*, face cunoscutu, că va scôte în Ootomvre a. c. o carte tradusă și esplicată de d-sa pentru folosința învățătorilor. Cartea se va numi: „*Legea de pensime învățatorêscă*“. Va costa 1 fl. 5 cr. exemplarul trimis franco. Abonamentele suntu a se trimite la adresa d-lui Ioan Hereșu, conducătorul tipografiei române gr. or. a dieceșei Arad, Tököl tér. Colectanții voru primi rabat u-venit.

—x—

Grindină. În 21 n. c. a cădutu o grindină mare, de mărimea unui ou de porumb, asupra comunei Săcelu (com. Sibiuului), făcend u mari stricăciuni prin ocourze.

—x—

Cununiă. D-lu Constantin *Puticiu*, teologu absolutu, își va serba cununiă în

biserica gr. or. din Măderat, Duminecă în 16/28 Augustu st. n., cu domnișora *Emilia Borlea*, fiica părintelui Petru Borlea din Măderat.

—x—

Expediția polară. Academia de sciințe din Filadelfia (America nordică) a hotărît să pregătêscă o nouă expedițiune polară, pentru de a se convinge, că Grönlanda este insulă, sêu peninsulă? Expedițiunea acêșta va fi condusă de profesorul Anglo Heilprin, din Filadelfia.

Rectificare. În nr. de ieri, 176, alu „Gazetei“, pag. 2-a, col. 2-a, întrêga alineă, ce se începe cu cuvintele: „*Etă acum, pe de altă parte*“... până la: „*Lă-săm sê urmeze*“... a fostu mutat la paginare; ea trebuia să urmeze la finea articolului.

Replica junimii academice române și pressa.

Fôia națională slovacă „*Narodnie Noviny*“ scrie în nr. dela 11 Augustu următoarele despre Replica junimei noastre academice:

„În timpul de față se răspândeșce o broșură a tinerimii române dela universitățile din monarchiă, care este o replică la memorandumu tinerimei maghiare, tipăritu în 1891 cu scopu de a combate memoriul tinerimii din România.

„N'a apărutu de multă vreme o scriere politică-națională de așa mare însemnătate; de multu n'a luminat pentru Europa o lumină atât de clară asupra pozițiunii naționalităților din Transilvania și Ungaria. Asta cu atât mai virtos, deôce aceea ce scriem noi pentru noi, trebuie să cetim înși-ne, lumea cealaltă neinteresându-se de drepturile, de nedreptățile noastre, nici de țipetele noastre de durere. În scrierea acêșta însă se arată cu mare putere nedreptatea ce ni se face nou și soților noștri de suferințe și se dă în vilêgu minciuna, ce de 25 de ani se buciă în diaristica germană și maghiară, despre egala îndreptățire a naționalităților.“ (Fôia slovacă face apoi câteva estrageri din diferite capitale ale Replicei.)

Fôia croată „*Hrvatska*“, ce apare în Agramu se ocupă de-asemena de Replica în câți-va articoli, pronunțându se cu multă căldură în favorul ei. Asemena și revista catolică „*Dalmacia*“, ér diarul polonesu „*Dziennik Polski*“ din Lemberg publică o seriă de articoli intitulati „*Liberalismu absolutist*“, în cari aprățiază Replica în modu foarte favorabil. Fôia polonesă dice între altele, că Ungurii abuzêză de propria lor libertate, pentru ca să maghiarizeze pe celelalte popore. Responsul tinerimii maghiare la memoriul bucareșeanu era scrisu cu nervositate, cu întortocheri și desfigurări a adevêratei situațiuni; Replica junimei academice române însă e scrisă cu demnitate, fără patimă și întemeiată pe documente autentice. Români nu ceru să iese din legăturile monarchiei austro-ungare, ci pretind u autonomia lor într'unu imperiu federalist. Este faptă, ce nu se pôte tăgadui, că Replica e scrisă cu multă competență, sciință și pricepere.

Insciințare.

„*Reuniunea femeilor române din Brașov*“ a înființat, după cum se scie, unu internatu, cu scopu de a instrui fetele din clasa de mijlocu a societății românești în menajul casei, precum și în diferite lucruri de mână, ce cadu în sfera unei bune economie.

Reuniunea întreține și subvenționêză acêștu internatu cu o sumă considerabilă, numai pentru ca să pôte primi fetele cu o tacsă câtu se pôte de scădutu.

În acêștu internatu se învață:

- a) A pregăti totu felul de mâncări;
- b) A spăla și a călca totu felul de albituri;

c) A croi și a cöse cu mașina totu felul de albituri și vestminte;

d) A cultiva legumi și

e) Regulii igienice.

Pentru completarea cunoscințelor câștigate în școlă, s'a introdus și unu cursu din religiă, limba română, maghiară și din aritmetică.

În acêștu internatu se primesc fete române, cari voru fi absolvat u cel puținu 3 (trei) clase primare și voru fi implinitu cel puținu doi-spre-șase ani.

Tacsă pentru întreținere și instrucțiune este 12 fl. pe lună, plătită antici-pativ.

Fetele orfane și sêrace potu fi primite gratuit în internatu.

Fetele din Brașov, cari voru voi să petrêcă în internatu numai peste 4, plătesc pentru tôte instrucțiunea și pentru prându și ojină câte 8 fl. pe lună.

Deôce numărul elevelor, ce se pot primi în acêștu internatu, este restrîns, de aceea se invită părinții și tutorii a se insinua la subscrișa președintă.

Primirea elevelor în internatu se va face dela 25 Augustu încolo.

La primire are să aducă fiă-care elevă albiturile și vestmintele necesare, precum și așternutul de pat.

Informațiuni mai de aprôpe se pot primi dela președintă și dela actuarul Reuniunii.

Agnesu Dușoiu, Lazaru Nastasi, președintă. prof. gimn. și actuarul Reun.

Literatură.

Au apărutu:

Vêculu alu XVII-lea. *Limba și literatura română, de Constantin Popu, Galați 1892. Formatu 8°, 111 pag. Acêșta broșură interesantă tractêză producțiunile și dezvoltarea limbii române sub patrio-tica domniă a lui Mateiu Basarab, în Muntenia, și a lui Vasile Lupul în Moldova. Ea e împărțită în 4 părți și adecă: 1) Bilibografia vêuului. 2) Cronicile și cronicarii. 3) Limba, ce se vorbea și se scrie în acêștu vêu. Autorul și-a datu tôte silințele, ca să corêspundă chiamă-rei de a descrie acêșta epocă a limbii și literaturii românești sub amintiții domni români și în timpul propagandei calvino-reformată din Ardelu.*

*

Dile negre, poemă de *Temistocle Boncea*. Cernăuți 1892. Formatu 8° de 40 pag. Prețulu 30 cr. De vëndare la librăria N. Ciurcu în Brașov, W. Krafft în Sibiu și Sococu în Bucuresci.

*

Dicționarul latinu-românu, culesu după cei mai bun autori, de *Dem. I. Popilianu*, licențiatu în litere și filosofie, profesorul de limba română și latină la liceul Carolu I, din Craiova. Formatu mare 8° de 544 pagine. Depositulu generalu se află la tipografia națională „*Ralianu și Ignat Samitca*“ în Craiova, de unde se pôte procura cu prețulu de 8 lei n. esemplarul. — Acêștu dicționar, reclamatu imperiosu de trebuințele școlii ale elevilor din licee și gimnasii clasice, este până acum cel mai voluminos între dicționarele de acêștu felu, apărute până acum în limba românească.

*

Cultura cu abur este titlul unei broșuri datorită d-lui *Ioan Ordeanu-Severu*, absolventu alu școlii de agricultură dela ferăștrău, (România) fostu practicant pe fermele modelu ale Arhiducului Albrecht. Broșura d-lui Ordeanu tratêză cestiunea cea mai interesantă din câte se agită ați printre marii proprietari, adecă cestiunea introducerei plugului cu abur în cultivarea pământului, dezvoltându prin exemple și descrieri nimerite în ce chip se potu utiliza forțele naturale. Din punctulu acesta de vedere, broșura d lui Ordeanu are valore netăgădnită dreptu ce o recomandăm publiculu interesat. Ea se află de vëndare la librăria Sococu, Bucuresci, cu prețulu de 50 bani.

TELEGRAMELE

„Gazetei Transilvaniei.“

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta).

Berlinu, 23 Augustu. Foile de aici se ocupă cu aceea, că guvernulu renunță la ori-ce creditu militaru mai mare.

Petersburg, 23 Augustu. Se dice, că Tarulu a decisu, ca Wisnegradski să rămână ministru de finance.

Belgrad, 23 Augustu. Noii ministrii au luat afacerile. Noul cabinetu are unu caracteru eminentu dinasticu, ba chiaru milanisticu.

Catania, 23 Augustu. O bandă de hoți a luat prizonieri pe baronulu Spitalieri, pe fiul acestuia și pe contesa Cianciolo. Sêra au fostu prizonierii puși în libertate în schimbul unei sume de rescumpêrare de 160,000 franci.

DIVERSE.

Numêrul creștinilor din lume. După datele statistice ale lui Zokler pe anul 1885 se vede, că numărul creștinilor gr. or. în lume au fostu ajunsu la 87.000.000; a altor conf. orientale, cum sunt nestorienii, iacobiti, copiti și alții 4.200.000; a rom.-cat. 210.000.000; a protestanților aprôpe de 150.000.000. Deși numărul acesta e mare, totuși numărul necreștinilor în lume e de două ori mai mare, căci se judecă, că Iudeii ajungu la 7.000.000, mohamedanii la 200.000.000, brahminii și budisti la 700.000.000 și alți păgânii la 120.000.000. Interesant u este a scii și aceea, că în anul 1786 erau în Europa 37.000.000 de protestanți, êră în anul 1886 85.000.000; catolicii 80.000.000; êră în anul 1886 154.000.000; ortodocșii 40.000.000, êră în anul 1886, 83.000.000.

Reuniunile de gimnastică din Germania. Numêrul reuniunilor de gimnastică din Germania este de 5081, cu 447,046 membrii. Statistica arată, că gimnastica s'a cultivat în 3841 comune germane și că la 57 locuitori se vine câte unu gimnasticu, 628 reuniuni au sale proprii pentru gimnastică, ér celelalte gimnastêză parte în salele statului sêu ale comunelor, parte în localuri închiriate.

Academia francesă, care în urma alegerei lui Lotti și Lavisse este êrăși completă, dela întemeierea ei (a 1634) și până astăzi, a avut u cu totul 473 membrii. Între nemuritorii de astăzi istoricul Nisard, este cel mai bătrân. El u membru alu academiei din anul 1850. După aceea vine Legouvê (din 1854), apoi ducele de Broglie și Camille Doucet (din 1863 respective din 1865).

Luptă între o femeie și unu șêrpe. Într'o frumoșă vilă de lângă Norvich (Statele-Unite) locuia femeia Greemelit cu bărbatul sêu și cu 4 băeșai. Într'o 4i aflându-se în grădină, femeia observă unu șêrpe mare, care venia dreptu spre ei. Șêrpele se apropiă repede de unu copil și era gata să lu musce de unu picioru, când femeia, fără să-și perdă sângele rece, luă repede unu bățu, se repeși la șêrpe și-i dete o lovitură sdravănă. Ea îl ochise în capu, dér din cauza unei mișcări sprintene a reptilei, bățul nu o lovi decât peste codă. Atunci șêrpele infuriindu-se grozav, se aruncă asupra ei și o mușcă grozav de brațulu stângu. Șêrpele rămâne acățat de mâna ei. Femeia fuge lângă 4idulu grădinei, și balansându și mâna, isbesce reptila de 4id. Acêșta cade josu pe erbă și cu o furie și mai grozavă se aruncă asupra femeii și se acăță de talia ei. Ea fuge atunci în casă, ia unu topor, se aplêcă pe unu scaun și când șêrpele se cobori de pe unu scaun, ca să sară din nou asupra ei, îi sdrobi capulu cu muchia toporului. Reptila avea o lungime de 2 metri și grosimea de 1 d.m. Curăgiosa femeie s'a îmbolnăvit greu de friguri, dér se crede, că va scăpa cu vieță. Șêrpele nu era veninosu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabil: Gregoriu Maloru.

Cursul pietei Braşov

din 23 August st. n. 1892

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Căminote româneşti', 'Argint românesc', etc.

Cursul la bursa din Viena

din 22 August a. s. 1892

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Cota de aur 4%', 'Cota de hârtie 5%', 'Căminotele căilor ferate', etc.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

din 19 August 1892.

Table with 3 columns: Measure, Quality, and Price. Lists various grains like 'Grâu mijlociu', 'Grâu mestecat', etc.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu, și în tutungeria I. Gross.

Advertisement for Quint-Extract de Coniac. Includes an illustration of a figure and text describing the product's quality and availability.

Avisul d-loru abonati! Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumeratiunii se binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal si numerii de pe fasia sub care au primitu diarul nostru pana acuma.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale caili ferate de stat r. u. valabilu din 1 Mai 1892.

Large table showing train schedules between various stations like Budapest, Braşov, Sibiu, etc. Columns include station names, train types, and times.

Nota: Numerii incadrati cu linii grose insemneza orele de noapte.